

26 de març de 2020

Informe

Departament de Reestructuracions

MESURES QUE PODEN ADOPTAR EMPRESES I AUTÒNOMS PER A SUPERAR LES DIFICULTATS ECONÒMIQUES DERIVADES DEL COVID-19

Arrel de la situació extraordinària que s'està vivint actualment a causa de l'expansió del COVID-19 i que indubtablement està tenint una gran afectació tant en el conjunt de la societat com en el món empresarial, des del Departament de Reestructuracions hem recopilat algunes de les mesures que han estat aprovades per part del Govern i que poden ser de gran ajuda per a evitar situacions de dificultats econòmiques i evitar la insolvència.

MESURES PER A ASSEGURAR LA SOLVÈNCIA DE LES EMPRESES

1. MESURES ECONÒMIQUES

Previsions per a garantir la liquiditat de les empreses

La situació actual de crisi sanitària implica una dificultat extraordinària per a poder fer front al pagament d'interessos o amortitzacions de deute que s'hagin previst en contractes financers. Així, a la vista de la possibilitat que moltes empreses no puguin complir amb certes previsions d'aquests contractes i que, en conseqüència, aquests incompliments els dificultin encara més la consecució de crèdits, s'ha volgut fer front a aquesta situació amb l'aprovació d'una sèrie de mesures de foment de la liquiditat.

- **Línia d'aval per a garantir la liquiditat d'autònoms i empreses**

La línia d'aval serà atorgada per part d'entitats de crèdit, establiments financers de crèdit, entitats de diners electrònics i entitats de pagament a empreses i autònoms que necessitin aquestes eines per a poder atendre les seves obligacions derivades de la gestió de factures, la necessitat de circulat, el venciment d'obligacions financeres o tributàries o altres necessitats de liquiditat.

El Ministeri podrà concedir avals per un import màxim de 100.000 milions d'euros. Les condicions aplicables i els requisits s'establiran per Acord del Consell de Ministres sense que es requereixi desenvolupament normatiu posterior per a la seva aplicació.

Aquest mateix 24 de març, el Consell de Ministres ha aprovat l'Acord que recull les característiques del primer tram de la línia d'Avals per import de fins a 20.000 milions d'euros, dels quals el 50% es reserva per a garantir préstecs a autònoms i pimes.

L'aval garantirà el 80% dels nous préstecs i renovacions d'operacions sol·licitades per autònoms i pimes. Per a la resta de les empreses, l'aval cobrirà el 70% del préstec nou concedit i el 60% de les renovacions. Amb aquest acord, es posen en marxa les mesures que pretenen garantir la liquiditat i preservar l'activitat productiva i l'ús del sector empresarial.

- **A quins sectors està dirigida aquesta línia d'aval?**

S'ha de tractar d'autònoms i empreses amb domicili social a Espanya que formalitzin operacions en la Línia ICO Empreses i Emprenedors, i l'activitat dels quals estigui dins d'un CNAE del sector turístic i activitats connexes 1. Aquests sectors són:

¹ Taula CNAE ICO Sector Turístic Activitats connexes – COVID
<https://www.ico.es/documents/19/2320094/Tabla+CNAE+ICO+Sector+Turistico+actividades+conexas+covid19+-Thomas+Cook/3b53c87b-18bf-48cc-9aee-60e2745930ae>

- Turisme
- Transport
- Hostaleria
- Educació
- Activitats recreatives d'oci i entreteniment:

Així mateix, els sol·licitants no han d'estar en situació de morositat a 31 de desembre de 2019 ni immersos en un procediment concursal a 17 de març de 2020.

- **A on haig de dirigir-me per a aconseguir aquest finançament?**
Entitats bancàries com a BBVA, Banc Santander, Banc Sabadell, Bankia o CaixaBank, entre altres, ja ofereixen en les seves pàgines web informació relativa al finançament per a ajudar a empreses i autònoms. Amb això, ofereixen préstecs lligats a la Línia ICO destinada a donar ajudes per a pal·liar les conseqüències del COVID-19.
- **Quin és l'import màxim que puc sol·licitar? Què cobrirà l'aval?**
Les empreses i autònoms poden sol·licitar fins a 500.000 € amb un tipus fix màxim anual del 1,50% TAE, sense comissió d'obertura.
- **Quina vigència té l'aval emès?**
L'aval tindrà una vigència igual al termini del préstec concedit, amb un termini màxim de cinc anys. El cost de l'aval, d'entre 20 i 120 punts bàsic, serà assumit per les entitats financeres.
- **Quant temps tinc per a sol·licitar-ho?**
Les empreses i autònoms interessats podran sol·licitar la garantia per a les seves operacions fins al 30 de setembre de 2020. Per a això, hauran de dirigir-se a les entitats financeres amb les quals l'ICO hagi subscrit els corresponents acords de col·laboració. Els avals tindran caràcter retroactiu i podran sol·licitar-se per a les operacions formalitzades amb posterioritat a l'entrada en vigor del Reial decret llei 8/2020, del passat 18 de març.
- **Ampliació del límit d'endeutament net de l'ICO amb la finalitat d'augmentar els imports de les Línies ICO de finançament a empreses i autònoms**

S'amplia en 10.000 milions d'euros el límit d'endeutament net previst per a l'ICO en la Llei de Pressupostos de l'Estat. Aquesta ampliació es durà a terme a través de les Línies de l'ICO de finançament mitjançant la intermediació de les entitats financeres tant a curt com a mitjà i llarg termini i d'acord amb la seva política de finançament directe per a empreses de major grandària.
- **Creació d'una línia de cobertura asseguradora**
Amb caràcter extraordinari i amb una durada de 6 mesos des de l'entrada en vigor del RD 8/2020, s'autoritza la creació d'una línia de cobertura asseguradora de fins a

2.000 milions d'euros amb càrrec al Fons de Reserva dels Riscos de la Internacionalització, sota els següents requisits:

- Crèdits elegibles: Seran elegibles els crèdits de circulat necessaris per a la companyia exportadora, sempre que responguin a noves necessitats de finançament i no a situacions prèvies a la crisi actual
- Beneficiaris: Pimes i altres empreses amb major grandària, sempre que siguin entitats no cotitzades i en els quals concorrin els següents circumstàncies:
 - Empreses internacionalitzades o en procés d'internacionalització que compleixin amb algun d'aquests requisits:
 - Empreses que el seu negoci internacional de les quals representi almenys un terç de la seva xifra de negocis, o
 - Empreses que siguin exportadores regulars
 - Empreses empreses enfrontades a problemes de liquiditat o de falta d'accés al finançament resultat de l'impacte de la crisi actual.
- Exclusions: Queden expressament excloses aquelles empreses en situació concursal o preconcursal, així com aquelles empreses amb incidències d'impagament amb empreses del Sector Públic o deutes amb l'Administració, registrats amb anterioritat al 31 de desembre.
- Cobertura del risc: El percentatge de cobertura del risc de crèdit en les operacions subscrites sota la present Línia no superarà el límit que pugui establir-se a cada moment d'acord amb la normativa de la UE en matèria d'ajudes d'Estat.

2. MESURES ECONÒMIQUES PER A AUTÒNOMS

Prestació extraordinària per a autònoms

La principal ajuda econòmica que s'ha aprovat per a frenar l'impacte que la crisi del COVID-19 pugui tenir en la facturació dels treballadors per compte propi o autònoms, ha estat la previsió d'una prestació extraordinària que es podrà percebre sempre que es compleixi amb certs requisits

- **Qui pot sol·licitar-la?**
Treballadors per compte pròpia o autònoms que, a causa de l'aplicació del RD 463/2020, vegin suspeses les seves activitats o quan la seva facturació en el mes anterior al que se sol·licita la prestació es vegi reduïda almenys en un 75% en relació amb la mitjana de facturació del semestre anterior.
- **Hi ha algun període mínim de cotització per a sol·licitar-la?**
No existeix un període mínim per a sol·licitar la prestació extraordinària, només es requereix estar donat d'alta en la Seguretat Social i trobar-se al corrent de pagament de les cotitzacions socials.
- **Es pot accedir fins i tot tenint deutes amb la Seguretat Social?**
Sí, sempre que s'ingressin les quotes degudes en un termini màxim de 30 dies. Una vegada produït el pagament, es podrà accedir a aquesta prestació
- **També poden demanar-ho els autònoms que tenen treballadors al seu càrrec?**
Sí, en aquest cas, podrien presentar un ERTE dirigit als seus treballadors i paral·lelament sol·licitar la prestació extraordinària.
- **Què ocorre amb els autònoms que estan obligats a continuar prestant serveis?**
Es podran acollir a la prestació si acrediten una caiguda en la facturació. La reducció de la facturació en el mes natural anterior a la sol·licitud ha de ser d'almenys el 75 per cent, en relació amb la mitjana efectuada en el semestre natural anterior a la declaració de l'estat d'alarma.
- **Quant es pot cobrar per aquesta prestació?**
Si s'ha cotitzat per cessament d'activitat durant almenys 12 mesos, l'import de la prestació serà el 70% de la base reguladora. Si s'ha cotitzat per menys temps, es tindrà dret al 70% de la base mínima de cotització del col·lectiu al qual pertanyi el treballador.
- **Durant quant temps es percebrà?**
Durant un mes amb la possibilitat d'ampliar-lo fins a l'últim dia del mes en què finalitzi l'estat d'alarma, en el cas que aquest es prorrogui i tingui una durada superior a un mes.

- **Quin és el termini per a sol·licitar la prestació?**

El termini per a sol·licitar la prestació és d'un mes des de l'entrada en vigor del RDL 8/2020; per tant, finalitza el 14 d'abril, sense perjudici que si s'acordés la pròrroga de l'estat d'alarma pel Govern puguin modificar-se les mesures adoptades.

- **On ha de sol·licitar-se la prestació?**

Ha d'emplenar-se i lliurar-se una sol·licitud a la Direcció Provincial competent de l'entitat gestora o mútua col·laboradora amb la qual habitualment treballa.

- **Quina documentació haig d'aportar?**

L'acreditació de la reducció de la facturació es realitzés mitjançant l'aportació de la informació comptable que ho justifiqui, podent fer-se a través de la còpia del llibre de registre de factures emeses i rebudes; del llibre diari d'ingressos i despeses; del llibre registre de vendes i ingressos; o del llibre de compres i despeses.

Aquells treballadors autònoms que no estiguin obligats a portar els llibres que acrediten el volum d'activitat, hauran d'acreditar la reducció almenys del 75% exigida per qualsevol mitjà de prova admès en dret. Tota sol·licitud haurà d'anar acompanyada d'una declaració jurada en la qual es faci constar que compleixen tots els requisits exigits per a causar dret a aquesta prestació.

- **Els requisits per a accedir a la prestació prevista per la Generalitat de Catalunya són els mateixos que els que es preveuen a nivell estatal?**

No, en el cas de la prestació per a autònoms a Catalunya, solament poden accedir a ella aquells que figurin donats d'alta en activitats de les quals s'ha decretat el tancament, no resultant aplicable als casos de reducció de la facturació com sí que es preveu a nivell estatal. A més d'acreditar que estan donats d'alta en una activitat de les quals s'ha decretat el tancament, també han de complir amb altres requisits, com haver sofert una reducció dràstica i involuntària de la seva facturació a conseqüència dels efectes del coronavirus i poder demostrar que no disposen de fonts alternatives d'ingressos.

- **Quant es pot cobrar per la prestació de la Generalitat?**

Aquesta ajuda serà una prestació única amb import màxim de 2.000€ per als autònoms que compleixin els requisits establerts en el Decret llei 7/2020, de 17 de març, relatiu a les mesures urgents en matèria de contractació pública, de salut i gestió de residus sanitaris, de transparència, de transport públic i en matèria tributària i econòmica. La quantia concreta es decidirà a partir de la documentació acreditativa de les pèrdues econòmiques

- **Des de quan es pot demanar la prestació de la Generalitat?**

A partir de l'1 d'abril, pel fet que per a sol·licitar-la han d'acreditar-se les pèrdues econòmiques patides durant el mes de març de 2020 en comparació amb el mateix mes de l'any anterior. Aquesta ajuda s'atorgarà respectant l'ordre de les sol·licituds fins que s'esgoti la partida pressupostària destinada a aquest efecte, motiu pel qual serà molt important sol·licitar-la com més aviat millor.

- **Com pot sol·licitar-se?**
De manera telemàtica a través de la web del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.
- **La prestació de la Generalitat és incompatible amb l'estatal?**
Sí, resulta incompatible amb qualsevol altra ajuda, prestació, subsidi o subvenció, públics o privats, destinada a la mateixa finalitat.

3. MESURES ECONÒMIQUES – SOCIALS

Moratòria del deute hipotecari per a l'adquisició d'habitatge habitual

- **A quina mena d'hipoteques s'aplica?**
La moratòria solament s'aplica als contractes de préstec o crèdit amb garantia hipotecària per a l'adquisició d'habitatge habitual.
- **Qui pot sol·licitar-ho?**
Deutor hipotecari que es trobi en els supòsits de vulnerabilitat econòmica.

Els fiadors, avalistes i hipotecants no deutors que es trobin als supòsits de vulnerabilitat econòmica podran exigir que l'entitat esgoti el patrimoni del deutor principal, sense perjudici de l'aplicació a aquest, si escau, de les mesures previstes en el Codi de Bones Pràctiques, abans de reclamar-los el deute garantit, encara que en el contracte haguessin renunciat expressament al benefici d'excussió.

- **Què s'entén per vulnerabilitat econòmica?**
 - a) Situació de desocupació o, en el cas d'empresari o professional que sofreixi una pèrdua substancial dels seus ingressos o una caiguda substancial de les seves vendes (d'almenys el 40%).
 - b) El conjunt dels ingressos de la unitat familiar no ha de superar els següents límits:
 - **3 vegades el IPREM:** Caràcter general
 - **4 vegades el IPREM:** Discapacitat superior al 33% o dependència /malaltia permanent per a realitzar l'activitat laboral.
 - **5 vegades el IPREM:** Deutor hipotecari amb paràlisi cerebral, discapacitat intel·lectual o mental superior al 33%, discapacitat física o sensorial superior al 65% malaltia greu que incapaciti acreditadament, a la persona o al seu cuidador, per a realitzar una activitat laboral.

El límit s'amplia:

- + 0,1 vegades el IPREM per cada fill a càrrec en la unitat familiar / +0,15 en cas d'unitat monoparental.
- + 0,1 vegades el IPREM per cada persona major de 65 anys membre de la unitat familiar.

- c. Quota hipotecària + Despeses i subministraments bàsics → Superior o igual al 35% dels ingressos nets que percebi la unitat familiar.
 - d. Alteració significativa de les circumstàncies econòmiques, entesa com aquell esforç que representi la càrrega hipotecària sobre la renda familiar s'hagi multiplicat per almenys 1,3.
- **Quina serà la durada de la moratòria hipotecària?**
En principi la suspensió del deute hipotecari estarà en vigor mentre duri la situació extraordinària motivada per la crisi sanitària, encara que encara ha de concretar-se per part del Govern.
 - **Des de quan es pot sol·licitar la moratòria?**
Es pot sol·licitar la moratòria des de l'endemà a l'entrada en vigor del RD 8/2020 i fins a 15 dies després de la fi de la seva vigència.
 - **Quin procediment haig de seguir?**
S'haurà de presentar la documentació prevista en l'article 11 del RD 8/2020, davant l'entitat creditora del deute hipotecari.

4. MESURES TRIBUTARIES

Ajornament de deutes tributaris

Aquesta mesura afecta als deutes tributaris corresponents a les liquidacions o autoliquidacions el termini de presentació de les quals finalitzi entre el 13 de març i el 30 de maig de 2020, tots dos inclosos. A més, també podran ajornar-se les retencions i ingressos a compte, els deutes derivats de tributs que han de ser repercutits (com per exemple l'IVA) i els pagaments fraccionats de l'Impost de Societats.

En aquests casos, l'ingrés dels deutes podrà ajornar-se sense que resulti necessari aportar garantia, sempre que la quantia total dels deutes ajornats sigui inferior a 30.000 euros.

- **Qui podrà acollir-se a aquest ajornament?**
Els deutors que el seu volum d'operacions dels quals l'any 2019 no hagués superat els 6.010.121,04€.
- **Quina serà la durada de l'ajornament?**
Els deutes seran ajornats durant sis mesos, amb la particularitat que, durant els tres primers mesos, no es reportaran interessos de demora.

Queden suspesos els terminis de pagament d'ajornaments i de liquidacions rebudes, la data de les quals límit d'ingrés fos el 18 de març o posterior. En aquests casos, el termini d'ingrés s'amplia fins al 30 d'abril de 2020.

Mesures fiscals d'algunes comunitats autònomes i ajuntaments:

Catalunya: Suspensió, fins que cessi l'estat d'alarma, dels terminis d'autoliquidació i pagaments dels tributs propis i cedit.

Madrid: Es declaren inhàbils els dies 13 de març a 28 de març per a tots aquells terminis que es computin per mesos. Aquesta declaració pot ser prorrogada.

Navarra: Suspensió dels terminis tributaris des del 19 de març fins al 30 d'abril de 2020. Entre altres mesures, els terminis de pagament que no haguessin conclòs el 19 de març s'amplien fins al 30 d'abril. També les autoliquidacions i declaracions de febrer, març i primer trimestre del 2020 es prorroguen fins al 30 d'abril de 2020.

Alava: Es prorroguen fins a l'1 de juny la presentació d'autoliquidacions i terminis de pagament, així com per a atendre requeriments i es preveu la no meritació d'interessos pel període entre 14 de març a 1 de juny de 2020. Així mateix, es preveu retardar un mes (sense interessos) els pagaments d'ajornaments, i s'introdueix un fraccionament especial per a PIME. A més, s'anul·la l'obligació de realitzar els pagaments fraccionats d'IRPF (1r i 2n trimestre de 2020) als qui realitzin activitats econòmiques.

Guipúscoa: Suspensió de terminis des del 14 de març fins que es determini per les autoritats competents.

Biscaia: El Decret Foral Normatiu 1/2020 (BOB de 18-3-2020) allarga el termini de presentació d'autoliquidacions no telemàtiques fins a l'1 de juny de 2020. Les telemàtiques tenen una pròrroga de 15 dies naturals. També es prorroga fins a l'1 de juny de 2020 els terminis per a interposar recursos. S'estableix un ajornament especial per a PIME. Finalment, s'anul·la l'obligació de realitzar pagaments fraccionats d'IRPF (1r i 2n trimestre de 2020).

5. MESURES LABORALS

Modificació d'algunes obligacions laborals en matèria de ERTes

- **La realització d'un ERTE per força major suposa l'exoneració de l'obligació de l'empresa d'abonar les cotitzacions a la Seguretat Social?**
Sí, mentre duri el període de suspensió de contractes o reducció de jornada, la Tresoreria General de la Seguretat Social ha previst l'exoneració a les empreses de l'abonament de les seves cotitzacions, preveient una exoneració del 100% per a aquelles societats amb menys de 50 treballadors, i una altra del 75% per a aquelles empreses que comptin amb un volum de treballadors superior al de 50. Aquesta mesura haurà de sol·licitar-se a la TGSS.
- **Existeix també aquesta exoneració en el cas del ERTE per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció?**
El ERTE per causes objectives, que es pot aplicar quan l'empresa sofreix una reducció de la demanda que deriva en una plantilla de treballadors superior a la

realment necessària, no preveu l'exoneració del pagament de les quotes de la Seguretat Social.

6. MESURES DE REESTRUCTURACIÓ

Amb l'objectiu de prevenir una possible situació d'insolvència que obligui les empreses a declarar el concurs de creditors, és important adoptar mesures de reestructuració del deute de manera preventiva. Així, les empreses que estiguin sofrint dificultats de liquiditat derivades de la crisi sanitària tenen diverses opcions com: acords d'ajornament de pagament als creditors, acords de compensació de crèdits o acords de pagament diferit de salaris. Tot això, amb l'objectiu d'evitar que la inactivitat empresarial derivi en una situació d'insolvència difícilment remontable.

La Directiva Europea 2019/1023, sobre marcs de reestructuració preventiva, exoneració de deutes i inhabilitacions, i sobre mesures per a augmentar l'eficiència dels procediments de reestructuració, insolvència i exoneració de deutes, té prevista la seva transposició a Espanya al juliol de 2021. No obstant això, si es compleixen les previsions econòmiques que aniran implícites a la crisi sanitària que estem vivint, seria necessària una acceleració de la seva transposició amb l'objectiu d'incentivar l'aprovació de convenis per a empreses i no la liquidació d'aquestes.

Aquesta Directiva té com a finalitat afavorir les reestructuracions i refinançaments com a alternativa al concurs de creditors, seguint l'exemple implementat en diferents Estats membres de la UE i que ha donat com a resultat una major estabilitat i supervivència d'empreses.

Quan acabi aquesta situació d'excepcionalitat i comencem a observar la deterioració de l'economia, serà totalment necessari estimular els acords de refinançament i evitar, en la major mesura del possible, la liquidació de les empreses, ja que només comportaria una major debilitació de l'economia espanyola.

Convé assenyalar que el Consell de Ministres, celebrat aquest 24 de març de 2020, acorda sol·licitar a la Comissió Permanent del Consell d'Estat l'emissió de dictamen amb caràcter urgent – no més tard del dijous 2 d'abril de 2020 – en relació amb el projecte de Reial decret legislatiu pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei Concursal. No obstant això, el desenvolupament de les mesures establertes en la Directiva 2019/1023 serà objecte d'estudi quan es realitzi la transposició d'aquesta.

MESURES A CAS D'INSOLVÈNCIA DE LES EMPRESES

Els esdeveniments transcorreguts durant els últims dies generaran una sèrie de perjudicis econòmics tant a nivell empresarial com personal que poden derivar en una situació d'insolvència per a moltes empreses. Amb això, hem d'aprofitar les possibilitats que, avui

dia, ens permeten continuar amb la nostra activitat empresarial i aconseguir, al mateix temps, el mínim impacte possible.

Si la situació actual en la insolvència del nostre negoci, la Llei Concursal preveu diferents vies per a solucionar aquesta situació, perseguint sempre l'objectiu que l'activitat empresarial pugui persistir.

En aquest context, el concurs de creditors es defineix com aquell procediment judicial el principal objectiu del qual és la continuïtat de l'activitat empresarial i la major satisfacció dels crèdits. Per a aconseguir la seva fi, es preveuen dues possibles solucions: el conveni o la liquidació.

- **Quan es considera que una empresa es troba en estat d'insolvència?**
Quan el deutor no pot complir regularment amb les seves obligacions exigibles.
- **Quines mesures haig de prendre si la meva empresa entra en situació d'insolvència a causa de la crisi sanitària del COVID-19?**
Amb l'objectiu d'evitar les conseqüències que implicaria per als administradors presentar una sol·licitud de concurs de creditors tardana, l'article 43.1 del RD 8/2020 estableix que, mentre estigui vigent l'estat d'alarma, el deutor que es trobi en estat d'insolvència no tindrà el deure de sol·licitar la declaració de concurs.
- **Què haig de fer si un dels meus deutors entra en estat d'insolvència durant l'estat d'alarma?**
Els Jutjats no admetran a tràmit les sol·licituds de concurs necessari fins que hagin transcorregut dos mesos a comptar des de la finalització de l'estat d'alarma. Així mateix, s'admetran amb preferència les sol·licituds de concurs voluntari, encara que siguin de data posterior als concursos necessaris que s'haguessin presentat.
- **Si he informat el Jutjat de l'inici de negociacions amb creditors (art. 5 bis LC), tinc l'obligació de sol·licitar el concurs si transcorre el termini establert per a això?**
Aquells deutors que estiguessin immersos en les negociacions previstes en l'article 5 bis LC, no tindran l'obligació de sol·licitar el concurs mentre estigui vigent l'estat d'alarma, encara que hagués vençut el termini previst en el mateix article.
- **La suspensió de terminis i procediments judicials afecta també als procediments concursals?**
La disposició addicional segona del RD 463/2020, que declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària, declara la suspensió dels terminis processals. En les excepcions previstes, no es contempla cap previsió concursal, de manera que tot termini processal en matèria concursal queda suspès.